

τους. Τούρκους νὰ πολεμήσουν ἂν εἶχαν, θαφνοστεφάνωτοι θὰ περνούσανε τώρα.

Πέρασέ το μὲ μὰ ματιά τὸ ἔχτο τὸ τάγμα. Εἶναι Πραματευτάδες καὶ παντῆς λογῆς δουλευτάδες, ποῦ τότε μόνο συλλογιούνται τὰ χάλια τοῦ τόπου, ἔταν ἀνεβαίνῃ τὸ κάμπιο, ἢ πλερώνουνε φόρους.

Οἱ «Δημοσιογράφοι» διαβαίνουν τώρα. Τοὺς παίρνει τοὺς δύστυχους ὁ δασκαλισμὸς ἀπὸ τῆ μιὰ, κ' ἡ Ρωμισούνη ἀπὸ τὴν ἄλλη, κι ἔταν τοὺς διαβάζῃς, εἶναι νὰ τοὺς λυπάσαι.

Εὐκόλα τὸ ξεχωρίζεις τῆδος τὸ τάγμα ἀπὸ τὴν πολεμικὴ τους στολή· μόνο ποῦ μαζὶ μὲ τις Ἀφροδίτες δὲν κυνηγοῦνε καὶ δόξα!

Τὸ τάγμα ποῦ τώρα περνάει ἔπρεπε μὲ τοὺς Τραμπούκους νὰ πάῃ. Εἶναι μαχαιροβγάλτες, παλικάρια ποῦ στάδιο δὲν τοὺς ἀνοίγ' ἢ πατριδα νὰ τρέξουν. Τρέχουνε στοὺς δρόμους καὶ μαχαιρώνουν, περνοῦν ἀπὸ τίς διπορτες φυλακῆς μας, καὶ βγαίνοντας ξαναμαχαιρώνουν.

Χαιρέτησε τώρα μὲ σέβας. Εἶναι οἱ ἀδικάτοι αὐτοὶ ποῦ περνοῦν, οἱ ἀστυνόμοι, οἱ δικαστάδες, κ' οἱ παρόμοιοι τους. Εἶναι τοῦ νόμου οἱ κλειδοκράτορες, καὶ τῆς δικαιοσύνης οἱ δεσποτάδες. Οἱ νόμοι τους εἶναι σὲ βιβλία κλεισμένοι, καὶ μήτε τῆ Μεγάλῃ Παρασκευῇ μαζὶ μὲ τὸν Ἐπιτάφιο δὲ βγαίνουνε.

Ἀκολουθᾷ καὶ δωδέκατο τάγμα, ποῦ ἴσως ἔπρεπε νὰρχεται πρώτο. ἴσως γιὰ ν' ἀληθέψῃ τὸ ρητὸ, «οἱ πρώτοι ἔσχατοι καὶ οἱ ἔσχατοι πρώτοι».

Φίλε μου καὶ Κληρονόμε, τὴν εἶδαμε τὴν «Ἑλλάδα» σ' ἔλη τῆς τῆ δόξα τὴν τωρινή. Τὴν εἶδαμε ἐλόγουμνη, μ' ἔλα τῆς τὰ ψεγάδια, κι ἔχι γιὰ νὰ γελάσουμε, μόνο νὰ δοῦμε ἂν αὐτὰ τὰ ψεγάδια τῆς ἔχουνε στρεβλωμένη τὴν ὀμορφιά, ἢ νὰ μὴν εἶναι τῆς ἐπιφάνειας ψεγάδια, ἴσως τῆς ἀλυσίδας σημάδια. Ἡ ὀμορφιά τοῦ κορμιοῦ τῆς δὲ χάθηκε, ἔχι καὶ μήτε θὰ λείψῃ, ἔσο ἀναπνέει καὶ ζῆ. Ὅλοι αὐτοὶ ποῦ τοὺς εἶδες παραταγμένους, ἔλοι τους εἶναι Ρωμοὶ. Τὸ αἷμα τῆς ἠρωϊκῆς τους τῆς ἐποχῆς σ' ἔφτὰ δεκαριῆς χρόνια δὲν μποροῦσε νὰ ξεθυμάνῃ. Τέτοιο αἷμα εὐκόλα δὲν ἀφανίζεται μέσα σ' ἕνα κερκὶ φράγκικο τσάι, μήτε σ' ἕνα ποτήρι δασκαλήσιο νερό. Τὸ ἔθνος ἔχει ἀκόμα μεγάλη δουλειὰ νὰ κάμῃ, κ' ἔχει τὴ δύναμη νὰ τὴν κάμῃ. Τὸ νοιώθει μὲς στὴν καρδιά του πῶς τοῦ χρειάζεται γῆς καὶ θάλασσα νὰ ξαπλώσῃ τὴ δύναμή του καὶ τὴ ζωὴ του. Αὐτὰ τὰ ψεγάδια ποῦ εἶδες, τὰ πῶτερα εἶναι ἀπόδειξη πῶς τὸ ἔθνος ζῆ. Ἀγριομαθημένο ἀπὸ τὰ ἔρμα του τὰ βουνά, τὸ κατεβάσανε σὲ βασιλικὸ περιβόλι, καὶ μήτε μὲ κάγκελα δὲν τὸ τριγουρίζανε. Τί ἄλλο περίμενες παρὰ γῆς Μαδιάμ μέσα σὲ κείνο τὸ περιβόλι!

Ὅταν τὸ ἔθνος δὲν ἔχει ὀλη τὴ γῆ του κι ὀλη τὴ θάλασσα, χίλια συντάγματα καὶ χίλιες γραμματικῆς νὰ τὸ βγάλουνε δὲ σώνουν ἀπὸ τὴν ἠρωϊκὴ του τὴν ἐποχὴ. Τὸ πολὺ τὸ κάμνουν καὶ στὴ λαχτάρια του ἀπάνω κυνηγαί τύχη καὶ καλοπέραση, ἐκεῖ ποῦ δὲ βγαίνει παρὰ φτώχεια, ταπεινώση καὶ κακομοιριά.

Κυνηγάτε ἰσκιους, καλοὶ Ἀθηναῖοι! Εἶναι κι αὐτὸ κατιτίς. Ἐμεῖς οἱ Τουρκομερίτες μήτε ἰσκιους

δὲν κυνηγοῦμε! Κυνηγάτε, καὶ μὴν ξεχνάτε τὴν τέχνη, καὶ βρεθῆτε ἀνετοίμαστοι ἔταν ἔρθῃ τ' ἀληθινὸ τὸ Μεγάλο τὸ Κεφάλι, καὶ σὰς βάλῃ καὶ κυνηγάτε τὴν ἀθάνατη τὴ δόξα τῆς ἀρετῆς, τῆς παλικαριάς, τῆς λησιμενησιᾶς τοῦ Ἐγῶ.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Φίλτατε Κληρονόμε μου, σ' ἔφερα πάλι στὸ μοναχικὸ μου καλύδι, κι ἀφήσαμε τὸ ταξίδι μας, ἴσως ἀπότομα κι ἀξαφνα· μὰ νὰ σοῦ πῶ τὸ γιατί.

Ἀφοῦ κάθισα ἐψὲς κ' ἔγραφα τὸ σερίανι μὲς στὶς Κολόννες, ἔγυρα κι ἀκκούμπησα τὸ λευκότριχό μου κεφάλι σ' αὐτὴ τὴν ἅγια τὴν πέτρα ποῦ ξέρεις, ν' ἀναπαυτῶ. Καὶ μὲ πῆρε ὕπνος κ' εἶδα παράξενο ὄνειρο. Εἶδα πῶς φάνηκε καὶ στάθηκε στὸ κατώφλι ὁ γέρο-Βασίλης, κρατώντας ἀπὸ τὸ χέρι κάποιον ἄλλον ποῦ δὲ φαινότανε, γιατί στέκουνταν ἀπ' ἔξω. Καὶ σὰ στάθηκε καὶ μὲ κοίταξε, χαμογέλασε καὶ γύρισε πρὸς τὸ σύντροφό του ἀπ' ἔξω, κ' εἶπε: «Καιρός του εἶναι πιά νὰ μὰς ἔρθῃ».

Καὶ ξύπνησα ἀμέσως τρομαχτικά. Κι ἀρχισα καὶ συλλογιόμουν πῶς κάτι σημαίνει αὐτὸ τῆνειρο. Τάχα νὰ μὴν ἔκαμνα τὸ χατίρι τους καὶ μὲ φωνάζουνε πρὶν ἀποτελειώσω; Τάχα νὰ τὴν ἀποτελειώσω τὴ δουλειά μου; Θεὸς τὸ ξέρει. Εἶχα πολλὰ κρυμμένα στὸ νοῦ μου καὶ στὴν καρδιά μου, καὶ δὲ σοῦ φανέρωσα μήτε τὰ μισά.

Δίχως ἄλλο αἶριο φεύγω. ἴσια στ' Ἅγιο Ὄρος θὰ ξεκινήσω. Ἐκεῖ θὰ τις βρῆς αὐτῆς τις Φυλλάδες, αὐτὸ τὸ αἷμα ποῦ ἔσταξε ἀπὸ τίς μισόστεγνες φλέβες μου. ἴσως, σὰν τὰ διαβάσῃς αὐτὰ τὰ χαρτιά καὶ τὰ κάμῃς δικά σου, τὰ κρίνῃς ἄξια νὰ διαβαστοῦν κι ἀπὸ ἄλλους, μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ βρεθῇ δυνατώτερο χέρι καὶ βιάψῃ τὴν πέννα του μέσα στὸ αἷμα τοῦ Γεραδῆμου, καὶ γράψῃ τὰ λόγια ποῦ θὰ τὸ ξυπνήσουν τὸ ἔθνος, καὶ θὰ τὸ φέρουνε στὸ μεγάλο τὸ δρόμο του.

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

ΤΕΛΟΣ

ὑπὸ τὴν Ἑψηλὴν προεδρίαν τῆς Α. Μ.
τοῦ Βασιλέως

Η ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ. Εἰδικαὶ σχολαὶ ἀνωτέρων τεχνικῶν σπουδῶν: ΕΜΠΟΡΙΚΗ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ, ΓΕΩΡΓΙΚΗ, ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΙΚΗ, ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ. Φοίτησις διετής. Γίνονται δεκταὶ καὶ μαθήτριοι. Ἐγγραφαὶ ἀπὸ τῆς 20 Αὐγούστου. Μαθήματα ἀπὸ τῆς 15 Σεπτεμβρίου, Γραφεῖα Ἀκαδημίας καὶ Δελτίου ἐπὶ τῆς πλατείας Κένιγγος. Τὰ διδασκτὰ ἡλαττώθησαν εἰς τὸ 1/3 σχεδόν, πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν τεχνικῶν σπουδῶν. Ὁδηγὸς παρέχεται δωρεάν τῷ αἰτούντι.